

Nihánj me 'o yanj cartá qui'yaj síi cu'naj Santiagó ca'née so' rihaan nij yuvii noco' man Diose a

¹ 'Unj ro', me síi cu'naj Santiagó síi 'yaj suun rihaan Diose do', rihaan Jesucristó sij 'nij ra'a man ní' do', ne 'yáá 'unj yanj nihánj ca'nej 'unj rihaan taran' soj sij noco' man Diose sij ca'anj cayáán que'ee chuman' naj rihaan chumii a. Dan me se ase vaa chuvij nij x'ne' yuvii israelitá yuvii noco' man Diose gaa naá ro', danj vaa guee soj rihaan Diose nanj ei.

Nana nihánj taj xna'anj se vaa rque Diose nana cuu sa' rihaan ní' a

² Dan me se asa' ca'na' me ma'an sayuun rihaan soj, ne guun niha' rá soj, tinuj, nocoj. ³ 'O se ne'en soj se vaa asa' ca'na' sayuun rihaan soj che'é se me soj síi amán rá ni'yaj man Diose, ne tananj cunu nu cuaj doj nimán soj ei. ⁴ Maan se gaa nanaj uxrá nimán soj rihaan sayuun, gaa ne ca'vee cavii sa' nu' se-suun soj, ne síi cachij nu' nimán ya guun soj, ne se cachiin a doj se sa' man nimán soj a man adonj.

⁵ Sese yo'o tuvi' soj me rá nari' nana cuu sa', ne cachinj ni'yaj so' rihaan Diose, ne rque Diose nana cuu sa' yo' man so' chuguanj. 'O se nuveé sij nachri' man síi achíin ni'yaj me Diose ma'. Tananj niha' rá so' gaa achíin ní' rasuun man so', ne rque so' nu' se sa' man cunudanj yuvii ei. ⁶ Tzaj ne yo'o cuchuman ya rá síi achíin ni'yaj rihaan Diose ni'yaj so' man Diose, gaa ne ca'vee, ne se guun vij rá so' mei. Tzaj ne sese guun vij nimán 'o so', ne ase chée nuû na ya'anj gaa o' nana rihaan na ya'anj ro', danj vaa nimán síi uun vij

nimán, chéé nuû uxrá nimán so' uún, ⁷ ne taj che'é guun rá so' sese rque Diose rasuun man so' a ma'. ⁸ 'Q se síí vij vaa nimán me se daj chihaa míj se ca'vee yo'o qui'yaj suun so' a doj suun sa' a ma'.

Nana nihánj taj xna'anj che'é ru'vee do', che'é síí nique do' a

⁹ Ne soj sij nique, tzaj ne gaa niha' rá soj che'é se sij cavii sa' rihaan Diose me soj ei. ¹⁰ Ne vaa nij soj sij ru'vee uún, ne gaa niha' rá soj che'é se nuu nica' nimán soj rihaan Diose á. 'Q se ase vaa navij yucuan' yâj man tacaan ro', danj gaa quinavij nij ru'vee nucuaj rá ni'yaj sa'anj, vaa güii, nanj adonj. ¹¹ Dan me se gaa uun xta' güii, ne uun ya'aan naán, gaa ne naco coj, ne uun che'e yâj yo' ayuu yo' ra coj a. Núj ayuu yo', ne taj se gún' man yo' gaa ma'. Ne veé danj vaa guee nij ru'vee uún, ne yo'o nuû rá nij so' rej qui'yaj canaán nij so' sa'anj, ne dan me se vaj cavi' nij so' ei.

Nana nihánj taj xna'anj se vaa nuveé sij 'yaj uun rá ní' qui'yaj ní' cacun' me Diose ma'

¹² Síí nucuaj nimán rihaan sayuun ro', so' me síí cavii sa', ne cataj Diose se vaa:

—Che'é se raan nocó' so' manj ro', che'é dan ca'vee cayáán so' gaj nu' cavii nu' ca'anj —cataj Diose, ndaa vaa cataj Diose se vaa ya qui'yaj Diose che'é nij síí aráj cochroj rihaan so' a.

¹³ Sese me rá ní' qui'yaj ní' cacun', ne se guun cataj ní' se vaa Diose me síí qui'yaj guun rá ní' qui'yaj ní' cacun' ma'. A 'ó xco' na'vej rá Diose qui'yaj Diose cacun' mei. Ne nuveé Diose me síí axrj chrej chi'ii rque a 'ó yuvij a ma'. ¹⁴ 'Q se ma'an inanj ní' me rá qui'yaj se chi'ii che'é se ve'é vaa se chi'ii yo' rihaan ní' nanj adonj. ¹⁵ Tzaj ne sese qui'yaj ní' ndaa vaa me rá ma'an ní' qui'yaj ní', ne qui'yaj

ní' cacun', ne asa' quisij qui'yaj ndo'o ní' cacun', gaa ne yuun che'e quirí' nu' nimán ní' vaa gaa nanj ei.

¹⁶ Se cuchumán rá soj nana ne, man tinuj, man nocoj.

¹⁷ Xcaj soj cuentá se vaa daj a se sa' vaa rihaan ní' ro', Diose me se rqué nij yo', ne dan me se maan rej yanj ma'an ya síi 'yaj avii ya'an chuguun ro', maan dan 'na' nu' se sa' do', se luj do', se ni'yanj do' ei. Dan me se se ca'vee natuna se-nana so' nana sa' nana nica ya ya mei. Dan me se 'o vaa rá so', ne na'vee cunu ino Diose a ma'. Yo'o sa' 'yaj so' ga ní' nanj adonj. ¹⁸ Guun rá so' guun ta'nij so' man ní', gaa ne cuno ní' se-nana so' nana ya, qui'yaj so', ne che'é dan asino ní', guun ta'nij so' man ní' gaa asino yaan, gaa ne vaa güii naqui'yaj sa' so' man cunudanj nij rasuun qui'yaj so' rihaan chumii nihánj a.

Nana nihánj taj xna'anj me síi noco' ya man Diose a

¹⁹ Se quini'yón soj nana nihánj, man tinuj, man nocoj.

Gaa niha' rá taran' ní' nano xrej ní' se-nana Diose ei. Tzaj ne se gaa niha' rá ní' ca'mij ní' do', ca'maan rá ní' do' mei.

²⁰ O se sese a'maan ndo'o rá ní', ne se ca'vee qui'yaj sa' ní' ndaa vaa me rá Diose qui'yaj ní' ma'.

²¹ Yuun che'e ca'ne' rá soj ga suun 'yaj se nij, ne gaa nica' nimán soj, ne cuno soj nana ca'neé Diose nimán soj, ne ca'vee quinaniij nimán soj rihaan sayuun ei.

²² Se guun catuu rma'an se-nana Diose xréé ní' ma'. Tzaj ne qui'yaj ní' ndaa vaa taj Diose ei.

Sese se qui'yaj ní' danj, ne tiha' yu'unj ní' man ma'an ní' gaa nanj á.

²³ O se síi atúj rma'an se-nana Diose xréé ro', ase vaa síi ni'yaj rihaan espejo ro', danj vaa so', ²⁴ ne síi ni'yaj rihaan espejo me se xcaj so' cuentá se vaa canó nacaj rihaan so', tzaj ne 'anj so', gaa ne yuun che'e ni'yón so' nacaj no rihaan so' a.

²⁵ Ne ase vaa espejo ro', danj vaa tucuáán sa' cuchruj Diose rihaan ní', ne xcaj ní' cuentá daj me rá Diose qui'yaj ní', 'yaj tucuáán sa' yo', ne ne sayuun vaa uno ní' rihaan Diose, 'yaj tucuáán yo' ma'. Se guun ní'

síi tucu'yón rma'an nana yo' ne ni'yón nana yo' ma'. Tzaj ne cavii ní' qui'yaj ní' ndaa vaa taj nana yo' ei. Ne sese se ca'ne' rá ní' ga nana yo', ne Diose me síi qui'yaj cavii sa' ní' adonj.

²⁶ Sij ve'é noco' man Diose me soj, rá soj na'. Sese nanó soj cuentó che'é tuvi' soj, ne nuveé sij noco' ya man Diose me soj ma'. Sij tiha' yu'unj man ma'an me soj nanj chuguanj. ²⁷ Cataj xna'anj 'unj rihaan soj me síi me síi noco' ya man Rej ní' Diose a. Síi racuj man xnii nique do', síi racuj man chana nique do', síi ne noco' man síi chi'ii man rihaan chumii nihánj do', so' me síi noco' ya man Diose adonj.

2

Nana nihánj taj xna'anj se vaa no xcuún ní' qui'yaj ní' se luj rihaan daj a yuvii a

¹ Amán rá soj ni'yaj soj man Jesucristó síi uun chij ndo'o rihaan ní', tinuj, nocoj. Che'é dan se guun cataj soj se vaa sa' doj vaa síi ru'vee rihaan síi nique ma'. ²⁻³ Xcaj soj cuentá, ne gaa nuu chre' soj cachraa soj rihaan Diose, ne sese atúj 'o síi ru'vee nuu yatzíj sa' rej man soj, ne 'nij ra'a so' se'ej tu'vee ndo'o, ne aráya'anj ndo'o soj man so', ne taj soj se vaa quitaj so' chruun xlá sa' a. Ne sese atúj 'o síi nique nuu yatzíj tachrinj rej man soj, ne ne a'mii noco soj ga so' ma'. Ca'vee canicun' caya so' do', ca'vee cane so' rihaan yo'óó rej tacoj soj do', nanj ei. ⁴ Tzaj ne sese danj qui'yaj soj, ne sa' doj vaa ru'vee rihaan síi nique, rá soj, ne ase vaa cuese chi'ii nimán na'vej rá xcaj sa' cuentá che'é yuvii vaa soj nanj chuguanj.

⁵ Nano xrej soj nana ca'mij, tinuj, nocoj. Narii Diose man nij síi nique guun nij so' síi amán uxrá rá ni'yaj man so' ei. Nique nij so' rihaan yo'óó nihánj, tzaj ne aráj cochroj nij so' rihaan Diose, ne che'é dan cata' tu'va Diose

se vaa ya çayáan nij so' ga Diose asa' guun chij Diose rihaan chumiij nihánj adonj. ⁶ Tzaj ne nij soj me se nij ndo'o 'yaj soj rihaan nij sí nique chuguanj. Xcaj soj cuentá se vaa ru'vee me sí 'yaj sayuun man soj, ne 'anj soj rihaan cuese, 'yaj nij ru'vee a. ⁷ Ne nana nij a'mii nij ru'vee che'é Jesucristó sí cata' ne soj che'é a.

⁸ Dan me se vaa che'é qui'yaj ní' nana ca'mii sí cu'naj Moisés nana no rihaan danj Diose nana ya, ne dan me se taj nana yo': "Gaa 'ee rá ní' man tuvi' ní' ndaa rá se vaa 'ee rá ní' man ma'an ní'", taj nana yo', ne sese qui'yaj soj nana yo', ne cunaj 'yaj soj ei. ⁹ Tzaj ne sese narii soj yuvii ru'vee inanj, gaa ne tumé ndo'o soj cacun' che'é se ne 'yaj ya soj se-tucuanj Diose adonj. ¹⁰ Sese vaa 'o sí 'yaj nu' se-tucuanj Diose, ne sese vaa orún' nana na'vej so' qui'yaj so', ne ase vaa sí ne uno daj chihaa mǐj rihaan Diose ro', vaa so' ei. ¹¹ 'O se cataj Diose se vaa se cotoj ní' ga nica tuvi' ní', ne veé cataj uún Diose se vaa se ticavi' ní' tuvi' ní' a. Vaa sí ne otoj ga nica tuvi', tzaj ne ticavi' so' tuvi' so', gaa ne sí 'yaj danj ro', me se yuun che'e tiri' so' se-tucuanj Diose tucuaán noco' so' gaa nanj adonj. ¹² Che'é dan ve'é ca'mii soj, ne ve'é qui'yaj soj, ne cunuú rá soj se vaa vaa güii ca'ne' Diose cacun' che'é ní', ni'yaj Diose se-tucuanj Diose chuguanj. 'O se ne sayuun vaa cunó ní' nana yo' ma'. ¹³ 'O se asa' ca'ne' Diose cacun' che'é yuvii, ne se gaa 'ee rá Diose ni'yaj Diose man sí ne 'ee rá man tuvi' ma'. Tzaj ne se ni'yanj rá me se yo' me qui'yaj canaán rihaan sayuun adonj.

Nana nihánj taj xna'anj se vaa cuchuman rá ní' ni'yaj ní' Diose, ne qui'yaj ní' se luj uún a

¹⁴ Cunó soj ca'mij, tinuj, nocoj. Sese taj ní' se vaa amán rá ní' ni'yaj ní' Diose, ne sese ne 'yaj ní' a doj se luj rihaan tuvi' ní', ne ca'vee quinanii ní' rihaan sayuun, rá soj na'. Taj ma'. Se ca'vee a doj man adonj. ¹⁵ Xcaj soj cuentá ei.

Sese vaa tinúú ní' dɔ', ra'vij ní' dɔ', ne achiin se chá achiin yatzíj cunuú so' dɔ', ¹⁶ ne sese cataj ní' rihaan síí achiin rasuun man, ne: “Ca'anj sa' so', ne dínj gaa nimán so' ei. Rque Diose yatzíj quitaj xráá so' dɔ', rque Diose se chá cha so' dɔ' ei”, cataj ní' rihaan síí achiin man, gaa ne sese se quirii ní' se vaa achiin man tuvi' ní', ne taj se guun se-nana ní' gaa a ma'. ¹⁷ Veé danj vaa ya, ne sese taj ní' se vaa síí amán rá ni'yaj man Diose me ní', ne sese taj se luj 'yaj ní', gaa ne nuveé sij amán ya rá me ní' gaa a mei.

¹⁸ Tzaj ne ta'aj nii cataj rihaan tuvi' se vaa so' me se síí amán rá ni'yaj man Diose mé so', ne 'unj nihánj me se síí 'yaj se sa' rihaan Diose mé 'unj, cataj nii chuguanj. Tzaj ne xcaj so' cuentá, ne asa' ca'vee xcaj yuvii cuentá se vaa síí amán rá ni'yaj man Diose mé so', sese nuvi' a 'ó se sa' 'yáá so' ga. Tzaj ne 'unj nihánj me se che'é se sa' 'yáá 'unj ro', che'é dan ne'en yuvii se vaa síí amán rá ni'yaj man Diose mé 'unj chuguanj. ¹⁹ Dan me se cunaj 'yáá so' se vaa amán rá so' se vaa oruun Diose, tzaj ne danj 'yaj guee nij nana chree uún, ne che'é dan chu'vi' nij so' ndaa ri'íj ma'an man nij so' che'é sayuun qui'yaj Diose man nij so' vaa güii a. ²⁰ Síí ni'yon mé so', sese uun rá so' se vaa taj che'é qui'yáá so' se luj, ne nihánj me se tijaán 'unj rihaan so' se vaa sese taj se luj 'yaj ní', ne amán rma'an rá ní' ni'yaj ní' Diose nanj chuguanj. ²¹ Dan me se xii ní' síí cu'naj Abraham me se ne'én so' se vaa ca'vej so' ticavi' so' ta'níí so' síí cu'naj Isaac rihaan mesá altar go' so' man ta'níí so' rihaan Diose a. Ne che'é se vaa qui'yaj so' danj ro', che'é dan cunuu sa' so' rihaan Diose ei. ²² Xcaj so' cuentá se vaa che'é se cuchumán rá Abraham ni'yaj so' man Diose ro', che'é dan me guun rá so' qui'yaj so' se luj che'é Diose, ne che'é se qui'yaj so' danj ro', che'é dan ne'en ní' se vaa cuchumán nu' rá so' ni'yaj so' man Diose chuguanj. ²³ Ne quisij ya nu' se-nana Diose nana nihánj a: “Cuchumán rá Abraham

ni'yaj so' man Diose, ne che'é dan cataj Diose se vaa sij sa' me Abraham a". Ne sí chéé ga Diose me uún Abraham, taj nii uún a.

²⁴ Xcaj soj cuentá se vaa che'é se luj 'yaj ní' ro', che'é dan nuu sa' ní' rihaan Diose, ne nuveé che'e se taj ní' se vaa amán rá ní' ni'yaj ní' man Diose doj me nuu sa' ní' rihaan Diose ma'. ²⁵ Dan me se Rahab chana niha' rá me se cunuu sa' no' rihaan Diose gaa qui'yaj no' se luj rihaan roj sí ca'néé Diose man ca'mii nana sa' rihaan no' a. Cunuu sa' no' rihaan Diose che'é se luj qui'yaj no', ne dan me se ve'é racuíj no' man roj sí israelitá ca'anj suun chiháan no' caxríj yuve no' man roj so' rihaan nij sí guun rá ticavi' man roj so', gaa ne ca'néé no' man roj so' yo'ó chrej vaa dínj nan' roj so' tucua' roj so' a.

²⁶ Dan me se sese nuvi' nimán 'o so', ne nuveé sij vaa i'na' me so' ma'. Maan cúu cavi' uun me so', ne ase vaa xnangá nuvi' nimán rque ro', danj vaa sí taj se vaa amán rá ni'yaj man Diose, ne nuvi' a doj se luj 'yaj so', ne taj se gún' man nana tu'va uun so' a man adonj.

3

Nana nihánj taj xna'anj se vaa 'yaj chi'ii ní' man tuvi' ní', sese ne tumé ní' nana avii tu'va ní' a

¹ Tinuj. Nocoj. Se guun gaa que'ee sí narqué chrej man soj ma'. 'O se núj sij narqué chrej ro', ne'en soj se vaa doj a caraa Diose cacun' xráá núj sese se cuno núj rihaan Diose ei. ² 'O taran' ní' avii nana chi'ii tu'va nanj adonj. Tzaj ne sese vaa 'o sí ne a'mii nana chi'ii, ne so' me sí ca'vee guun nucuaj guun chij rihaan nu' nee man so' chuguanj. ³ Xcaj soj cuentá ni'yaj soj man cuayó á. Nda' se xij vaa cuayó, tzaj ne anu' ní' aga' le'ej nii tu'va xo', gaa ne cuno xo' rihaan ní' ca'anj xo' me rej ma'an me rá ní' chuguanj. ⁴ Ne xcaj soj cuentá ni'yaj soj man rihoo chéé rihaan na

uún á. Xij vaa rihoo, ne nucuaj ndo'o o' nana rihaan rihoo, ne rcuchra' le'ej nii vaa rásuun nii tuguáj nii rihoo, tzaj ne ca'anj yo' me rej ma'an me rá nii ca'anj yo' uún ei.

⁵ Ne ta'nga' danj vaa guee daa ní' uún, ne tzin' vaa daa ní', tzaj ne nucuaj uxrá daa ní' nanj adonj. Dan me se ne'en soj se vaa orún' ya'an le'ej nii ro', ca'vee qui'yaj yo' cacaá cunu' quij ei. ⁶ Ne ase vaa ya'an vaa nana a'mii daa ní', ne ase vaa nu' chi'ii man rihaan chumii nihánj ro', danj vaa nana a'mii daa ní', ne ndaa ri' nu' nee man ní', 'yaj daa ní' nanj adonj. Unu' ní' ga tuvi' ní', 'yaj daa ní', che'é se síí chree me síí 'yaj a'mii daa ní' nana chi'ii nanj á. ⁷ A'vee uun chij yuvii rihaan me ma'an xcuu, ne dan me se rihaan xcuu man quij do', rihaan xtâj do', rihaan xcuáá do', rihaan xcuaj do', uun chij yuvii, ⁸ tzaj ne taj se 'yá' guun chij a doj yuvii rihaan daa ma'an yuvii ma'. Avii ndo'o nana chi'ii tu'va ní', ne taj se 'yá' guun dínj tu'va ní', 'yaj daa ní' ía ma'. Ase vaa na xnaj taj tu'va xcuáá yuvaa ro', danj vaa nana chi'ii avii tu'va ní', 'yaj daa ní', ne 'yaj chi'ii yo' man tuvi' ní' chuguanj. ⁹ Dan me se tu'va ní' me avii nana luj a'mii ní' che'é Rej ní' Diose síí 'nij ra'a man ní', ne veé daa ní' a'mii nana chree che'é tuvi' ní' uún a. Ne dan me se ase vaa Diose ro', danj vaa nij tuvi' ní' gaa qui'yaj Diose man taran' ní' a. ¹⁰ Veé tu'va ní' avii nana luj ne veé tu'va ní' avii nana chree, 'yaj daa ní', ne nij uxrá vaa 'yaj ní' danj, nanj tinuj, nocoj. ¹¹ Se ca'vee cavii na chihan' ga na 'ne' rque orún' curuj na ma'. ¹² Taj rutzi' avii raá chruun rcoo ma'. Ne rcoo ne avii raá chruun rcue'é ma'. Ne danj nanj na uún, ne se ca'vee curihanj na chihan' rej nuu na 'ne', ne taj che'é cavii nana chi'ii tu'va ní', sese rej nuu nana sa' me nimán ní' a man adonj.

Nana nihánj taj xna'anj me síí me síí nicaj tucuáán sa' cavii rihaan Diose a

¹³ Sese vaa ta'aj soj sí acaj cuentá ne avii ndo'o raá soj, rá soj, ne ve'é inanj qui'yaj soj sij vaa danj rá rihaan tuvi' soj, ne xcaj tuvi' soj cuentá se vaa che'é se avii raá soj ro', che'é dan sí ni'yanj nimán me soj, ne che'é dan me ve'é inanj 'yaj soj a. ¹⁴ Tzaj ne sese xcoj ruvaa rá soj, ne sese me inanj rá soj quirii ta'nga' soj rihaan tuvi' soj, gaa ne se guun ca'mii xtá' soj cataj soj se vaa sí acaj cuentá avii raá me soj a ma'. 'O se nuveé sij acaj cuentá me sí 'yaj danj mei. ¹⁵ Sese sij xcoj ruvaa rá me soj, ne nuveé sij nicaj tucuaán sa' cavii rihaan Diose me soj a ma'. Inanj tucuaán cavii raá nij sí man rihaan yo'óo nihánj uun me tucuaán nicaj soj, ne danj inanj 'yaj yuvii che'é se nana chree uno nij yuvii nanj adonj. ¹⁶ Rej yanj sí xcoj ruvaa rá me se taj se qui'yá' gaa dínj ma'. Me a' se chi'ii 'yaj nij so' nanj á. ¹⁷ Tzaj ne sí nicaj tucuaán sa' cavii rihaan Diose me se yo'o vaa sa' nimán so', ne che'é dan 'o chij yáán so', ne ne unu' so' ga yuvii ma'. Yo'o luj a'mii so' ga tuvi' so', ne ne naqui'yaj so'o so' xréé so' gaa a'mii tuvi' so' ga so' ma'. 'Ee rá so' ni'yaj so' tuvi' so', ne inanj se sa' 'yaj so', ne yo'o cuyaán ve'é 'yaj so' rihaan nu' nij yuvii, ne 'yaj so' nu' ndaa vaa taj so' a. Ne nij sí 'yaj danj ro', me sí nicaj ya tucuaán sa' cavii rihaan Diose chuguanj. ¹⁸ Dan me se sí 'yaj dínj ne yuvii ga tuvi' yuvii ro', ma'an so' me sí ne dínj ga tuvi', ne che'é dan cunu sa' nij tuvii' so' rihaan Diose, qui'yaj so' nanj adonj.

4

Nana nihánj taj xna'anj se vaa se guun rá ní' cavii sa' ní' rihaan chumii nihánj a

¹ Me che'é unu' ndo'o nij soj ga tuvi' soj, rá soj ga. Nuveé che'e se me ndo'o rá soj cavii sa' soj rihaan chumii nihánj, ne che'é dan na'vee gaa xej nimán soj a a. Ne nuveé che'e dan unu' soj ga tuvi' soj a a. ² Me ndo'o rá soj gaa rasuun sa'

rihaan soj, tzaj ne ne ca'vee quirí' soj rasuun yo' cumañ yo' rihaan soj a a. Dan me se che'é dan uun xcoj ruvaã ndo'o rá soj ni'yaj soj man síí vaa rasuun rihaan adonj. Tzaj ne soj me se taj se 'yá' quirí' soj, ne che'é dan unu' soj ga tuvi' soj ei. Tzaj ne nuvi' rasuun sa' rihaan soj, che'é se ne achíín ni'yaj soj rihaan Diose adonj. ³ Ne nda' se achíín ni'yaj soj rihaan Diose, tzaj ne ne rqué Diose nij rasuun yo' rihaan soj, che'é se chi'ii ndo'o vaa nimán soj gaa achíín ni'yaj soj rihaan Diose ei. Dan me se me inanj rá soj cavii sa' ma'an inanj soj rihaan chumii nihánj qui'yaj nij rasuun yo' ei.

⁴ Ne ase vaa chana otoj ga yo'ó chii ro', danj vaa soj, ne ne noco' ya soj man Diose a ma'. Xcaj soj cuentá se vaa síí me rá cavii sa' rihaan chumii nihánj ro', so' me síí taj ri'yunj man Diose adonj. Ya uxrá ei. ⁵ Ne xcaj soj cuentá se vaa ne tu'va rma'an nana nihánj nana a'mii danj Diose a: “Diose qui'yaj nimán ní', ne me uxrá rá Diose canoco' nimán ní' man orún' so'”, taj danj Diose a. ⁶ Ne uxrá doj 'yaj Diose se luj che'é ní', ne che'é dan no nana nihánj rihaan danj Diose a: “Aráán Diose chrej rihaan nij síí xta' nimán se cavii sa' nij so', tzaj ne 'yaj Diose se luj che'é nij síí vaa nica' nimán”, taj danj Diose a.

⁷ Che'é dan cunõ soj rihaan Diose á. Naqui'yaj so'o soj xréé soj rihaan síí chree, ne cunanj síí chree rihaan soj á. ⁸ Quinichrun' soj rihaan Diose, gaa ne quinichrun' Diose rihaan soj á. Nij síí tumé cacun' ro', tanáj nij so' se-tucuanj nij so' tucuaán chi'ii, ne nij síí uun vij rá canoco' man Diose ro', naqui'yaj nica' nij so' nimán nij so' á. ⁹ Se gaa nihá' rá soj ca'nga' soj mei. Vaa che'é quinano rá soj ta'vee soj che'é cacun' tumé soj ei. ¹⁰ Naqui'yaj nica' soj nimán soj rihaan síí 'nij ra'a man ní', gaa ne cavii sa' soj, qui'yaj so' chuguanj.

Nana nihánj taj xna'anj se vaa se ca'mii ní' nana nij che'é

tuvi' ní' ma'

¹¹ Se guun nanō soj cuentó ne che'é tuvi' soj, man tinuj, man nocoj. Síí nanó cuentó ne do', síí araa cacun' xráá tuvi' do', so' me síí taj se vaa taj che'é cunō ní' cunudanj se-tucuanj Diose chuguanj. Ne síí a'mii danj ro', nuveé sij uno se-tucuanj Diose me so' ma'. Maan se síí naqui'yaj cuu se-tucuanj Diose me uun so' nanj ei. ¹² Dan me se orún' Diose ya me síí cuchruj se-tucuanj Diose, ne veé orún' Diose me síí ca'ne' cacun' che'é ní' vaa güiii, ne so' me síí guun nucuaj tinanii man ní' rihaan sayuun, ne veé so' me síí guun nucuaj ca'nej man ní' rihaan ya'an ei. Tzaj ne ní' me se yuvii uun me ní', ne taj che'é caraa ní' cacun' xráá tuvi' ní' ma'.

Nana nihánj taj xna'anj se vaa ne ne'en ní' daj quirán' ní' a'yuj a

¹³ Ne vaa soj sij a'mii nana nihánj uún a: “Cuan' se, a'yuj se, ca'anj núj 'o chuman' cayáán núj 'o yo', ne quiraan núj rasuun natu'vee núj, ne qui'yaj canaán ndo'o núj sa'anj”, taj soj, ne nihánj me se cunō soj ca'mij á. ¹⁴ Nij soj me se ne ne'en uxrá soj daj quirán' soj a'yuj a ma'. 'O se ase vaa ngaa ya'aan ro', danj vaa soj rihaan chumii nihánj, ne nanij ngaa ya'aan 'o orá le'ej nii, ne ra'yanj naxtun' uún ngaa ya'aan yo' nanj adonj. ¹⁵ Che'é dan nō xcúún soj cataj soj: “Sese me rá síí 'nij ra'a man ní', ne ca'vee gaa i'na' ní', ne ca'vee qui'yaj suun ní' á”, cataj soj á. ¹⁶ Tzaj ne soj me se a'mii xta' ndo'o soj rihaan Diose, ne chi'ii ndo'o vaa nu' nana xta' a'mii soj adonj. ¹⁷ Tzaj ne sese ne'en ní' daj me rá Diose qui'yaj ní', ne ne 'yaj ní' ndaa vaa me rá Diose qui'yaj ní', gaa ne guun ní' síí tumé ndo'o cacun' nanj adonj.

5

Nana nihánj taj xna'anj se vaa quirán' ndo'o nij ru'vee sayuun a

¹ Ne soj sij ru'vee me se yaj me se quene'en soj ei. Ta'vee uxrá soj che'é sayuun quiran' soj vaa güii chuguanj. ² Ne rihaan Diose me se ase vaa se cuchruu vaa nu' si'yaj soj, ne ase vaa yatzj navij chá xcuu vaa nu' sagan' soj, ³ ne ase vaa aga' navij qui'yaj tucunj yoo ro', danj vaa nu' se-sa'anj soj, ne tucunj yoo yo' ro', ni'yaj Diose, ne xcaj Diose cuentá se vaa síí yanu' me soj rihaan síí nique, ne che'é dan cacaa ma'an soj, qui'yaj tucunj yoo yo' adonj. Dan me se uxrá caraa sa' soj sa'anj rihaan chumii nihánj, tzaj ne nichrun' ca'anj ni'ya chumii nihánj nanj adonj. ⁴ Dan me se acaj ndo'o Diose cuentá se vaa ne naru'vee sa' soj tu'vee se-mozó soj síí rii xnaa soj a. Ne aguáj ndo'o nij mozó yo' rihaan Diose che'é se-sa'anj nij so' chuguanj. Ne catúj se-nana nij so' xréé Diose sij uun chij ndo'o rej xta' nanj ei. ⁵ Ne dan me se uun niha' uxrá rá soj rihaan chumii nihánj, ne inanj rasuun sa' uxrá mán rihaan soj, ne ase vaa xcáá namij ro', danj vaa soj, ne ne acaj soj cuentá se vaa nichrun' ca'na' sayuun rihaan soj a ma'. ⁶ Tzaj ne dan me se cuta' ndo'o soj cacun' xráá nij síí sa', ne ndaa ticavi' soj man ta'aj tuvi' nij so', ne ca'ne' sa' guee rá nij so' cavi' tuvi' nij so', qui'yaj soj a.

Nana nihánj taj xna'anj se vaa gaa inaj nimán ní' cachinj ni'yaj ní' rihaan Diose a

⁷ Che'é dan gaa inaj nimán soj na'vij soj ndaa se quisij güii ca'na' uún síí 'nij ra'a man ní', tinuj, nocoj. Xcaj soj cuentá daj 'yaj síí unô naa ei. Naj vaa nimán so' na'vij so' maan che'é rej cachij sa' ve'é xnaa so', gaa ne quirii so' tan' adonj. ⁸ Danj qui'yaj guee soj, ne gaa inaj nimán soj, ne ca'nej nucuaj soj nimán soj, che'é se nichrun' ca'na' síí 'nij ra'a man ní' ei. ⁹ Se ca'mii soj nana nij che'é tuvi' soj, ne se gaa nanj quitaj cacun' xráá ma'an soj, man tinuj, man nocoj. 'Q se aj nicun' chruun síí ca'ne' cacun' che'é ní' rej ta'yaa ei. ¹⁰ Xcaj soj cuentá, ni'yaj soj nij síí nata'

se-nanā Dioso gaa naá se vaa nucaj nimán nij so' rihaan sayuun, ne ase vaa qui'yaj nij so' ro', danj gaa qui'yaj soj ei. ¹¹ Ne uxrá cavii sa' nij síi nucaj nimán rihaan sayuun, rá ní', ni'yaj ní' man nij so', ne aj cuno soj se vaa nucaj nimán síi cu'naj Job rihaan sayuun gaa naá, ne aj ne'en soj se vaa avii sa' nu' nij síi vaa danj, 'yaj síi 'nij ra'a man ní', che'é se 'ee uxrá rá so' ni'yaj so' man ní' chuguanj.

¹² Dan me se nanā nihánj me nanā nocōo doj rihaan nu' nij nanā, tinuj, nocoj. Se cuta' soj raā Dioso ca'mii soj mei. Se cataj soj chumanj yo'óo man soj, sese se ca'mii ya soj mei. Ne me ma'an yo'óo rasuun, ne se ca'mii soj danj che'é ma'. Sese ca'vee qui'yaj soj, rá soj, ne: “Ca'vee ei”, cataj uun soj, ne sese se ca'vee qui'yaj soj, rá soj, ne: “Se ca'vee ma'”, cataj uun soj, gaa ne se cuta' Dioso cacun' xráa soj man chuguanj.

¹³ Sese vaa 'o tuvi' soj ran' sayuun, ne cachinj ni'yaj so' rihaan Dioso á. Sese vaa 'o tuvi' soj niha' rá, ne cachraa so' chra' rihaan Dioso á. ¹⁴ Sese vaa 'o tuvi' soj ran', ne nacunj so' man nij síi chij nicaj yu'unj man nij síi nocō' man Jesucristó ca'na' nij so', ne cata' tu'va nij so' se-chuvii síi 'nij ra'a man ní', ne cutaa nij so' casté raā síi ran', ne cachinj ni'yaj nij síi chij yo' rihaan Dioso che'é síi ran' a. ¹⁵ Sese ya amán rá nij síi achíin ni'yaj rihaan Dioso se vaa racuúj Dioso man síi ran', ne nahuun síi ran' yo', qui'yaj síi 'nij ra'a man ní', ne sese tumé síi ran' yo' cacun', ne quinavij cacun' xráa so' a. ¹⁶ Che'é dan ndaa 'o 'o ní' nata' ya rihaan tinúu ní' che'é cacun' tumé ní', ne ndaa 'o 'o ní' cachinj ni'yaj rihaan Dioso che'é tuvi' ní', gaa ne nahuun ní', qui'yaj Dioso a. Sese vaa 'o síi vaa nica ya nimán achíin ni'yaj uxrá rihaan Dioso, ne cuno ya Dioso, ne qui'yaj Dioso ndaa vaa cachíin ni'yaj so' ei. ¹⁷ Nanj yuvii me síi cu'naj Elías síi cayáan gaa naá, ne ase vaa ma'an ní' vaa so', tzaj ne cachíin ni'yaj so' rihaan Dioso se vaa se caman', ne

quisíj ndaa va'n_uj ya yo' táá yanéé ne caman' qui'yaj so', qui'yaj Diose gaa cachíín ni'yaj so' rihaan Diose ei. ¹⁸ Ndaa síj, gaa ne cachíín ni'yaj uún so' maan rihaan Diose, gaa ne caman' uún, qui'yaj Diose, gaa ne cavii sa' naa a.

¹⁹ Cuno soj ca'mij, tinuj, nojoj. Sese tanáj xco 'o tuvi' soj se-tucuanj Diose tucuáán ya, ne sese guun nucuaj yo'ó tuvi' soj qui'yaj canaán so' canicaj uún síí ca'anj yaníj yo' canoco' so' tucuáán sa', ²⁰ ne dan me se síí qui'yaj canaán yo' me se so' me síí tinanii man tuvi' rihaan sayuun adonj. Ne guun nucuaj so' tinanii so' man nimán tuvi' so' rihaan sayuun ei. Dan me se ca'néj noço ndo'o so' cacun' xráá tuvi' so' adonj.

Se-nānā Diosē nanā sā' me rá catūū nimán n' a
New Testament in Triqui, Copala (MX:trc:Triqui, Copala)

copyright © 1987 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Triqui, Copala

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Triqui, Copala [trc], Mexico

Copyright Information

© 1987, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Triqui, Copala

© 1987, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 14 Jun 2022 from source files dated 1 Jun 2022

3a8f2838-fe9f-5490-8d78-a7bbfdab871